

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวและวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนโดยมีสมมติฐานในการวิจัยดังนี้คือ

1. วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวมีคะแนนอัตมโนทัศน์ต่ำกว่าวัยรุ่นชายปกติ
2. วัยรุ่นชายปกติที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นชายปกติที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น
3. วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 "วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวมีคะแนนอัตมโนทัศน์ต่ำกว่าวัยรุ่นชายปกติ"

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ค้นพบในตนเอง เดียวกันว่าคุณคนที่มีพฤติกรรมขัดกับสังคม (จาร์ส บัญญานันต์ 2515, Ba11 1977 : 101-107) บุคคลที่มีการปรับตัวไม่ดี (ไนจิตร พักเจริญผล 2523) บุคคลที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว (วิมล สุวรรณณี 2527) และพฤติกรรมทางอาชญากร (Johnson 1967 : 56-58) บุคคลกลุ่มนี้จะมียัตมโนทัศน์ที่ประเมินได้ต่ำกว่าบุคคลทั่วไป ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวได้รับรู้ถึงปฏิกริยาและรับรู้ว่าคุณคนอื่นมีความรู้สึกนึกคิดกับตนอย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่ในสังคมจะประเมินบุคคลที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวไปในทางที่ไม่ดี ไม่เป็นที่ยอมรับ และอาจ

รุนแรงจนกระทั่งถึงมีบทลงโทษทางกฎหมาย วัยรุ่นจึงรับรู้การประเมินค่าของผู้อื่นที่มีต่อตนไปในทางลบ ซึ่งเป็นผลต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ของตนไปในทางที่ไม่ดี โดยเฉพาะถ้าวัยรุ่นปฏิเสธหรือบิดเบือนการรับรู้ที่เป็นจริงจากการประเมินค่าทั้งจากผู้อื่นและตนเองจะทำให้เขารับรู้ตนเองในทางที่เบี่ยงเบน ลับสน ซึ่งทำให้วัยรุ่นมีปัญหาต่อการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดอัตมโนทัศน์ในทางที่ไม่ดีขึ้น (Calhoun 1990 : 71-75) กล่าวคือวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจะมีอัตมโนทัศน์ที่ไม่ดีและมีการประเมินอัตมโนทัศน์ต่ำกว่าวัยรุ่นทั่วไป ในขณะที่วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมจะมีอัตมโนทัศน์หรือการรับรู้ตนเองในทางที่ดี (Tolor et.al 1976) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของคอมส์ และสไนก์ (Combs and Snygg 1959) ซึ่งกล่าวว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดีอันเป็นพื้นฐานของการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม มักพบว่าตนเองเป็นคนมีคุณค่า เป็นที่ต้องการและยอมรับจากผู้อื่น มีการรับรู้ตนเองในทางบวกหรือกล่าวคือมีอัตมโนทัศน์ที่ดีนั่นเอง

สมมติฐานที่ 2 "วัยรุ่นชายปกติที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นชายปกติที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบอื่น"

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าวัยรุ่นชายปกติที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการยอมรับเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันมีอัตมโนทัศน์แตกต่างกัน (ตารางที่ 5) และเมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่พบว่าวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเพียงคู่เดียว ส่วนในคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้สามารถอภิปรายผลได้เป็น 2 ประเด็นคือ

1. วัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก

การอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบมีลักษณะที่ตรงข้ามกันอย่างชัดเจน กล่าวคือในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยวัยรุ่นรับรู้ว่าคุณแม่แสดงความรัก ส่งเสริมอิสระในการคิด สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้ความสนใจในการกระทำของวัยรุ่น มีเหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามการกระทำ ทำให้วัยรุ่นพัฒนาความคิดและพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง มีความมั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ คุณแม่มีความไว้วางใจ เชื่อใจ และเชื่อว่าวัยรุ่นมีความรับผิดชอบต่อตนเองได้ ทำให้วัยรุ่นมีการพัฒนาและรับรู้ตนเองไปในทางที่ดี อันมีผลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ไปในทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิโทฟสกี และดุษเสค (Litovsky and Dusek 1985) เชน (Chen 1981) จิตส์ และสวอลป์ (Gecas and Schwalbe 1986) วิมลลักษณ์ มนุเศวต (2524) ซึ่งพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้มีอิสระในการคิด จะมีการพัฒนาอัตมโนทัศน์ในทางที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน วัยรุ่นจะรับรู้ว่าคุณแม่ไม่ได้ให้ความรัก ความอบอุ่น แต่กลับคอยควบคุมให้ทำตามที่คุณแม่ต้องการ วัยรุ่นขาดอิสระที่จะแสดงความคิด ความสามารถของตน ชีวิตต้องดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ทำให้วัยรุ่นขาดอิสระทั้งในด้านการกระทำและความคิด สิ่งเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่รักของคุณแม่ คุณแม่ไม่ให้ความไว้วางใจ เชื่อใจในการกระทำของวัยรุ่น ไม่สนับสนุนความสามารถในการกระทำ ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกด้อยคุณค่า อันเป็นผลต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ในทางที่ไม่ดี (Gecas et. al 1986) ซึ่งทำให้การอบรมเลี้ยงดูในลักษณะทั้งสองนี้ จึงมีความแตกต่างกันชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญ

2. วัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีอัตมโนทัศน์ไม่แตกต่างจากวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง แบบปล่อยปละละเลย แบบลงโทษทางกาย แบบรักตามใจ แบบใช้อำนาจควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีค่าสูงที่สุดก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถส่งผลให้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ อาจเป็นเพราะการรับรู้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเหล่านี้มีความแตกต่างกันไม่ชัดเจนพอ เช่นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ หรือแบบปล่อยปละละเลย วัยรุ่นจะรับรู้ว่าคุณแม่ได้รับอิสระในการกระทำ มีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเอง คุณแม่ฝึกให้พึ่งตนเองได้เร็วซึ่งตรงกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทย

รูปแบบหนึ่ง (ดวงเดือน พันธุมมาวินและคณะ 2528 : 4-12) จึงทำให้การประเมินอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองนั้นวัยรุ่นจะรับรู้ว่าคุณแม่ให้ความรัก คอยดูแลเอาใจใส่แม้ว่าจะเป็นการห่วงใยจนเกินไปแต่การรับรู้ถึงความรัก ความอบอุ่น สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานและมีอิทธิพลที่จะทำให้วัยรุ่นประเมินตนเองในทางที่เป็นที่ต้องการและยอมรับ อันจะเป็นแรงเสริมให้เขามีการรับรู้ต่อตนเองในทางที่ดี (McCandless 1970 อ้างถึงใน Dusek 1987 : 369-370) จึงทำให้การประเมินอัตมโนทัศน์ของเขาเป็นไปในทางที่ไม่แตกต่างจากวัยรุ่นปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมและแบบลงโทษทางกายนั้นไม่ส่งผลต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ที่แตกต่างกับแบบประชาธิปไตย ทั้งที่มีลักษณะตรงข้ามกันค่อนข้างเด่นชัด เช่นเดียวกับแบบเข้มงวดกวดขันก็ตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นปกติกลุ่มนี้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมไม่ใช้กลุ่มที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ดังนั้นเขาจึงได้รับการประเมินจากบุคคลรอบข้างไปในทางที่ยอมรับ ในขณะที่พ่อแม่ก็ย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องคอยควบคุมหรือลงโทษในสิ่งที่ เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป วัยรุ่นกลุ่มนี้จึงเป็นวัยรุ่นที่ยอมรับการอบรมเลี้ยงดูไปในทางเดียวกับวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบอื่นๆ นอกจากนี้ในช่วงวัยรุ่นอาจมีปัจจัยอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นเช่น อิทธิพลหรือการยอมรับในกลุ่มเพื่อน การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่น ความคลาดเคลื่อนของการรับรู้การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติจริงในช่วงวัยรุ่น สิ่งเหล่านี้อาจมีผลต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ในช่วงวัยรุ่นได้ เพราะในช่วงวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเขา วัยรุ่นจึงต้องมีการเตรียมพร้อม ปรับตัวเพื่อที่จะวางรากฐานของตน ในช่วงนี้วัยรุ่นจึงต้องมีการทบทวนและประเมินตนเองอย่างละเอียด และเป็นนามธรรมมากขึ้นอันมีผลต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ได้เช่นกัน (Newman and Newman 1986 : 282) ดังนั้นจึงควรได้มีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนาการที่ดีของวัยรุ่นต่อไป

สมมติฐานที่ 3

"วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น"

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันมีอัตมโนทัศน์แตกต่างกัน (ตารางที่ 7) และเมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่พบว่า วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนอัตมโนทัศน์ไม่สูงกว่าวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีอัตมโนทัศน์ไม่แตกต่างจากวัยรุ่นที่มีความก้าวร้าวที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น เพราะวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวอาจจะรับรู้การประเมินจากบุคคลรอบข้างไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครู ญาติที่ใกล้ชิด เพื่อน และบุคคลอื่นในสังคมที่เกี่ยวข้องไปในทางที่ไม่ดี แม้ว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีลักษณะส่งเสริมให้มีการพัฒนาอัตมโนทัศน์ไปในทางที่ดีก็ตาม แต่เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมพ่อแม่ที่เลี้ยงดูวัยรุ่นย่อมมิให้วัยรุ่นกระทำอะไรได้ตามอิสระในทางที่ผิด จึงต้องมีการควบคุมพฤติกรรม ว่ากล่าวตักเตือน เพื่อให้วัยรุ่นสามารถดำเนินชีวิตในกรอบของสังคมได้อย่างมีความสุข สิ่งเหล่านี้อาจทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกว่าคุณจำกัดขอบเขต ไม่เป็นที่ยอมรับ ขาดความสามารถ อันมีผลต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ไปในทางที่ไม่แตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น นอกจากนี้รูปแบบ การอบรมเลี้ยงดูที่จะเอื้ออำนวยต่อการสร้างอัตมโนทัศน์ในทางที่ดีนั้น อาจมีความเหมาะสมกับวัยรุ่นบางกลุ่ม บางพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป ดังเช่นงานวิจัยครั้งนี้พบว่าวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง มีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า หากเขารับรู้ว่าเขาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองอาจมีส่วนช่วยให้วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวมีอัตมโนทัศน์ไปในทางที่ดี เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองนั้นพ่อแม่จะดูแลเด็กด้วยความรัก ห่วงใย คอยสอดส่องดูแลการกระทำ

เมื่อวัยรุ่นกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม พ่อแม่ยอมให้การตักเตือน หรือกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นการห้ามปรามพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้น ทำให้วัยรุ่นมีแนวทางไปในทางที่ดีกว่าวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยแล้ว ยังมีผลต่อการประเมินอัตมโนทัศน์ไปในทางที่ไม่ดียิ่งขึ้น (Becker 1964 : 177, Rohner, et.al 1991 : 681-693) ดังนั้นจึงควรได้มีการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมในการพัฒนาอัตมโนทัศน์ในทางที่ดีสำหรับวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมแตกต่างกันออกไป เพื่อที่จะนำมาเป็นแนวทางในการให้การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมต่อไป